

PATENTY I LICENCJE MOTOROWODNE

Fot. z arch. Water Power

Co trzeba wiedzieć, żeby bezpiecznie (i legalnie) pływać jachtem motorowym po wodach wszelkich oraz holować np. narciarza wodnego lub inne jednostki? Zakresy wymaganych wiadomości określa Uchwała Zarządu PZMWiNW z dnia 13 grudnia 1997 roku. Różnią się one w zależności od poszczególnych uprawnień.

Zygfryd Klimek

Na patent sternika motorowodnego

Wiadomości ogólne: organizacja sportu motorowodnego w Polsce i na świecie; organizacja, zakres działania i zasięg terytorialny Urzędów Morskich, Inspektoratów Żeglugi Śródlądowej, Okręgowych Dróg Wodnych oraz oznakowanie ich statków; instytucje związane z wodą, ich obowiązki i uprawnienia - Policja, WOPR, przedsiębiorstwa eksploatacji kruszywa, rybackie, żeglugowe i inne.

Przepisy: podstawa prawna dotycząca uprawiania żeglarstwa

motorowodnego oraz zdobywania patentów i licencji motorowodnych; przepisy żeglugowe na śródlądowych drogach wodnych; rejony żeglugi; warunki bezpieczeństwa osób uprawiających sporty wodne; lokalne przepisy żeglugowe na śródlądowych drogach wodnych; znaki żeglugowe na wodach śródlądowych; zasady rejestracji jachtów motorowodnych; zasady ubezpieczania jachtów motorowych oraz postępowanie poawaryjne.

Budowa jachtów motorowych: typy jachtów motorowych; nazewnictwo części kadłubowej, okuć i osprzętu; charakterystyki

nautyczne jachtów motorowych (stateczność, żegluga na fali, wejście w ślizg, szybkość kadłubowa, napęd dynamiczny); konserwacja i drobne naprawy; wyposażenie techniczno-eksploatacyjne jachtów motorowych (bosmańskie, urządzenia nawigacyjne, sprzęt ratunkowy, środki sygnalizacyjne, sprzęt pokładowy, sprzęt przeciwpożarowy).

Silniki i urządzenia napędowe: rodzaje silników spalinowych; podstawowe elementy silnika, osprzęt i główne parametry silnika; obsługa i konserwacja; objawy złej pracy silnika; napęd łodzi motorowych i zasady jego działania.

Locja śródlądowa: szlaki żeglugowe na rzekach, jeziorach i kanałach; zagrożenia i przeszkody żeglugowe; budowle hydrotechniczne (progi, zapory, stopnie wodne, śluzy i pochylnie, kanały żeglugowe); mapy wodnych szlaków turystycznych.

Prace bosmańskie: podstawowe wiadomości o linach, łączenie lin o różnej średnicy; łączenie lin z osprzętem; zakańczanie lin miękkich; metody zakańczania lin stalowych.

Meteorologia: określanie siły wiatru i stanu akwenu wg skali Beauforta; typowe zjawiska meteorologiczne sygnalizujące złą pogo-

dę; radiowe i telewizyjne prognozy meteorologiczne.

Ratownictwo: ratownictwo człowieka (podchodzenie do człowieka w wodzie, przyjęcie na pokład); pierwsza pomoc i transport chorego; zawartość podręcznej apteczki; ratownictwo własnego sprzętu; postępowanie w przypadku pożaru na jachcie motorowym.

Sygnalizacja: sygnalizacja wzrokowa i dźwiękowa statków oraz zasady jej stosowania; sygnały wzywania pomocy.

Ochrona środowiska i etyka wodniacka: podstawowe problemy ochrony środowiska (hałas, zanieczyszczenia wody, powietrza

i gleby); ochrona przyrody wodnej i lądowej; zwyczaje i obyczaje na jachtach, w portach, na przystaniach, na imprezach, na szlaku i biwaku.

Rekreacyjne narciarstwo wodne: warunki uzyskania licencji na holowanie narciarza wodnego.

Manewrowanie jachtem motorowym (teoria i praktyka): manewry na silniku - odchodzenie i dochodzenie do pomostu, stawianie na kotwicy i na boi, pływanie kursem prostym i cyrkulacja, podejście do „człowieka za burtą”; cumowanie łodzi i klarowanie jej na postoju; mijanie i wyprzedzanie dużych jednostek w kanale; przechodzenie śluz i jazów;

pływanie w trudnych warunkach pogodowych.

Na patent starszego sternika motorowodnego

Wiadomości ogólne: polskie wybrzeże i porty morskie; wiadomości o polskiej flocie handlowej i rybackiej; wiadomości o jachtingu morskim.

Przepisy: przepisy bezpieczeństwa na morzu, Międzynarodowe Przepisy Zapobiegania Zderzeniom na Morzu (MPZZM); dokumenty jachtu wypływającego na morze; odpowiedzialność kapitana jachtu; ogólne zasady postępowania w portach krajowych i zagranicznych, przekraczanie granicy; znaki żeglugowe na morzu i na wodach śródlądowych; zasady rejestrowania jachtów motorowych; zasady ubezpieczania jachtów oraz postępowanie powypadkowe na morzu.

Wiadomości o jachtach motorowych o długości kadłuba do 24 m: klasyfikacja i główne parametry jachtu; zdolności nautyczne - stateczność, żegluga na fali, wejście w ślizg, szybkość kadłuba, napęd dynamiczny; budowa kadłuba; wyposażenie jachtu morskiego.

Nawigacja: podstawowe pojęcia i jednostki stosowane w nawigacji; ustalanie kursów i zamiarów; prędkość i droga jachtu; umiejętność posługiwania się podstawowymi przyrządami nawigacyjnymi; określanie pozycji obserwowanej; graficzne zliczanie drogi, praca na mapie.

Locja: oznakowanie nawigacyjne, system IALE rejonu A; światła nawigacyjne i ich charakterystyka; morskie pomoce nawigacyjne i ich wykorzystanie; znaki i skróty stosowane na polskich mapach morskich; przygotowanie nawigacyjne wejścia do portu; porty, latarnie morskie oraz radiolatarnie polskiego wybrzeża.

Meteorologia: przewidywanie zmian pogody; korzystanie z podstawowych przyrządów meteorologicznych; układy baryczne, cyrkulacja mas powietrza, skala stanu morza; radiowe komunikaty meteorologiczne dla żeglugi.

Sygnalizacja i łączność: sygnalizacja wzywania pomocy, umiejętność posługiwania się środkami pirotechnicznymi; sygnały ratunkowe do komunikacji ze statkami ratowniczymi; sygnały ostrzegawcze, korzystanie z flag MKS.

Ratownictwo: środki bezpieczeństwa i sposoby posługiwania się nimi; postępowanie w przypadku awarii; przygotowanie do sztormowania, technika sztormowania; znajomość zasad działania Polskiej Strefy Odpowiedzialności Ratownictwa SAR; sztrandowanie jachtu; „Człowiek za burtą” na małym i dużym jachcie motorowym.

Silniki i układy napędowe: budowa; obsługa i konserwacja silników z zapłonem iskrowym i z zapłonem samoczynnym dużej mocy; zasady rozruchu i zatrzymywania silników; materiały pędne i smary.

Mechanizmy, urządzenia i instalacja jachtowa: instalacja wodna jachtu motorowego; instalacja elektryczna jachtu motorowego; urządzenia sterowe, mechaniczne i hydrauliczne; systemy zdalnego sterowania silnikiem.

Manewrowanie dużym jachtem motorowym: odejście/dojście od/do nabrzeża i do boi, zmiana kierunku o 180° przy szerokości kanału ograniczonej do 2 długości łodzi; praca cumami i szpringami, stawianie/zejście z kotwicy, zejście z mielizny, stawianie jachtu w dryf i wydawanie dryfkotwy; mijanie i wyprzedzanie dużych jednostek w kanale; przechodzenie przez śluzy i jazy; pływanie w trudnych warunkach pogodowych.

Na licencję holowania narciarza wodnego

- Przepisy prawne dotyczące uprawiania narciarstwa wodnego: warunki uzyskania uprawnień; uprawnienia; warunki uprawiania narciarstwa wodnego; obowiązki obserwatora; możliwość wypadków.

- Znaki porozumiewawcze: sternika do narciarza; narciarza do sternika; znaki porozumiewawcze sternika do innych łodzi motorowych.

Za bezpieczeństwo w zorganizowanych formach szkolenia motorowodnego i narciarstwa wodnego odpowiedzialny jest kierownik szkolenia lub trener.

Za bezpieczeństwo żeglugi odpowiedzialny jest prowadzący jacht.

- Omówienie jazdy na nartach wodnych: start z wody i z pomostu; jazda na nartach; lądowanie.
- Nauczanie praktyczne jazdy na nartach.
- Cyrkulacja łodzi i jazda slalomem.

Na licencję holowania statków powietrznych

- Podstawy prawne holowania statków powietrznych i warunki uzyskiwania licencji.
- Wiadomości o sprzęcie do holowania statków powietrznych.
- Zjawiska fizyczne występujące w statkach powietrznych holowanych przez łódź motorową.
- Organizacja lotów powietrznych.
- Warunki bezpieczeństwa podczas holowania statków powietrznych.
- Czynności przygotowawcze do wykonywania lotów na statkach powietrznych.
- Napinanie liny przygotowanej na lądzie.
- Wydawanie liny z łodzi motorowej, manewry łodzią motorową.
- Ćwiczenie lotów:
  - a) 1-3 lotów po prostej na stałej wysokości, zniżanie lotów, wodowanie;
  - b) 2-4 loty po prostej, wznoszenie, lot poziomy, zniżanie i lot poziomy na „punkt”, wznoszenie, lot poziomy, zniżanie, wodowanie;
  - c) 2-4 loty j.w. połączone z wykonywaniem zakrętów;
  - d) 2-6 lotów „stażowych” (ze wszystkimi w/w elementami).

Każdy jacht motorowy powinien być wyposażony w środki ratunkowe lub asekuracyjne oraz w środki przeciwpożarowe, zgodnie z wpisem w dokumencie rejestracyjnym lub w karcie bezpieczeństwa jachtu, wydanymi zgodnie z odrębnymi przepisami.